

satte Kommission, hvis Opgave det var at tage Spørgsmaalet om en Ændring af den militære Retspleje under Overvejelse. Det er glædeligt at konstatere, at uagtet Kommissionen var sammensat af Repræsentanter for Rigsdagens 4 Partier og desuden talte baade militære og civile Medlemmer foruden juridiske tilforordnede, blev Resultatet af Kommissionens Overvejelser, at der opnaaedes Enighed om de allerfleste Spørgsmaal vedrørende denne Sag; Indstillingen viser, at der kun om to Punkter er opstaaet Flertals- og Mindretalsforslag. I det af Ministeren her fremsatte Lovforslag har han for egen Regning øget Uoverensstemmelsestallet ved at stille Særforslag til § 51 i Kommissionsforslaget.

Det foreliggende Lovforslag betegner et Brud med den nuværende militære Retspleje, en Retspleje, man fra alle Sider erkender i høj Grad er forældet, da dens Princip for Hærens Vedkommende hviler paa Bestemmelser i en Krigsretsinstruktion, der blev indført under Enevælden af Kong Christian den Femte i Aaret 1683 med senere Forklaring af Kong Frederik den Fjerde i Aaret 1703. Det er karakteristisk for den Tid, at begge blev affattet paa Tysk; det staar som et sørgeligt Vidnesbyrd om, hvor lidt det danske Sprog var agtet i vort eget Land paa de Tider. For Søværnets Vedkommende hviler de gældende Bestemmelser oprindelig paa Søkrigsartikelbrevet af 1752 og paa Krigsartikelbrevet af 1756. Men allerede under Kong Frederik den Sjettes Regering faa'dt man disse Bestemmelser, der i sin Tid blev udstedt med lejede Hære for Øje, alt for strenge og barbariske. Dette fremgaar af en kongelig Befaling af 8. Januar 1808, hvori tales om Udarbejdelse af andre „med Tidens Aand stemmende“ Krigsartikler som et Arbejde, der blot er stillet i Bero, indtil, som det hedder, den almindelige Straffelovgivning er reformeret. I Slutningen af Enevældens Tid optager Regeringen Forarbejder til en ny Retspleje for Hæren, og efter Grundlovens Givelse den 5. Juni 1849 kunde det daværende Ministerium paa Grundlag af de Forarbejder, der da var gjorte, allerede i 1850 forelægge for den første Rigsdag Udkast til en ny Straffelov for Armeen. Dette Udkast kom til at danne Grundlaget for de senere i forrige Aarhundrede fremsatte Forslag om den militære Straffelov. Efter at Rigsdagen i 1866 havde vedtaget en ny borgerlig Straffelov, og efter at Hærloven af 6. Juli 1867 var udkommet, forelagdes der for Landstinget i Aaret 1870 Forslag til Straffelov for Hæren, hvilket Forslag kun naaede til anden Be-

handling. Men Landstinget udtalte den Gang Ønsket om en ny Straffelov baade for Hær og Flaade, og Ønsket blev efterkommet af den daværende Minister, idet han i 1871 fremsatte Forslag herom. Heller ikke det Forsøg førte til noget positivt Resultat, lige saa lidt som det Lovforslag, der blev fremsat for Rigsdagen i Samlingen 1876—77. Først i Aaret 1881 og senere i Aaret 1908 lykkedes det i Rigsdagen at gennemføre Ændringer og Forbedringer i den gældende militære Retsordning.

Af dette korte Tilbageblik over denne Sags Historie ser man, hvor lang Tid der kan hengaa her i Danmark, inden man kan enes om at omforme en Lovgivning, der efter Nutidens Aand og Tankegang hviler paa et meget forældet Grundlag. Efter at den danske Lovgivningsmagt for ikke lang Tid siden har gennemført en indgribende Reform af den borgerlige Retspleje, som om kort Tid træder ud i Livet, finder jeg det baade naturligt og ønskeligt, at der nu tilvejebringes en Omordning af den militære Retspleje med det Formaal for Øje at indordne Retsplejen ved Hæren og Søværnet for de Straffesagers Vedkommende, der afgøres ved Dom, under den almindelige Retspleje og derigennem styrke Tilliden til, at Loven haandhæves ens for alle Landets Borgere.

Det foreliggende Lovforslag betegner et Brud med den bestaaende Retsordning ved Hær og Flaade, idet de militære Retter foreslaas afskaffet. Lovforslagets § 1 siger ganske kort: „De militære Retter bortfalder“. Men for at sikre fornøden Orden og Disciplin i de militære Korps anses det for nødvendigt, at der gives de Befalingsmænd, der har Ansvaret for Opretholdelsen af Orden og Disciplin, Midler til Opretholdelse deraf. Dette søges i Lovforslaget opnaaet for det første derved, at enhver foresat har Ret til at anvende de saakaldte Disciplinarmidler. Hvori disse bestaar, og i hvilken Udstrækning de kan anvendes, foreskrives der nøjagtige Regler for i Lovforslagets §§ 44—48. § 44 siger: „Som Disciplinarmidler kan anvendes mundtlige Tilrettevisninger, Arbejde og Efterøvelse i en Del af Fritiden, Fremstilling, Vagt eller anden Tjeneste udenfor Orden, Nægtelse af visse Tilladelser, der ellers tilstaas, saasom Landlov, Tilladelse til at møde senere end befalet i Kvarter eller for kort Tid at forlade Garnison, Lejr eller Kantonnementsomraade.“ Om Tilrettevisninger hedder det: „Tilrettevisninger, der ikke maa udarte til Skældsord eller andre upassende eller krænkende Udtalelser, kan gives under fire Øjne eller i